

ДО:
Г-н ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА НАУЧНОТО ЖУРИ,
Определено със заповед № Р-109-197/02.05.2018
на Ректора на МУ-Варна
„проф. д-р Параскев Стоянов“
ПО ПРОЦЕДУРА ЗА ЗАЕМАНЕ НА
АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Маргарита Любенова Генова, дм
Началник Лаборатория по хематопатология и имунология,
Специализирана болница за активно лечение на хематологични заболявания - София

Относно:

ПРОЦЕДУРА ЗА ЗАЕМАНЕ НА
АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“

Област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“ по професионално направление 7.1. „Медицина“ и научна специалност „Хематология“; за нуждите на факултет „Медицина“, катедра „Вътрешни болести“, УС по хематология и Клиника по клинична хематология към МБАЛ „Св. Марина“ – ЕАД – Варна (Държавен вестник, бр.№ 24./16.03.2018 г.)

с единствен кандидат:

Доц. д-р Лиана Тодорова Герчева – Кючукова, дм
Началник Клиника по клинична хематология - УМБАЛ”Св. Марина”, Варна
Ръководител Учебно-научен сектор по клинична хематология - МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ - Варна

Единствен кандидат в конкурса е доц. д-р Лиана Тодорова Герчева-Кючукова, дм. Прегледът на документите показва, че те са изготвени в съответствие с изискванията на Правилника за развитието на академичния състав в МУ-Варна и напълно отговарят на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в РБ и Правилника за неговото приложение.

КРАТКИ БИОГРАФИЧНИ ДАННИ

Доц. д-р Лиана Герчева – Кючукова получава висше образование - медицина (лекар) през 1979 г. в Медицински факултет, гр. Варна (диплома №03367/25.04.1979, Варна). Придобила е следните медицински специалности: 1985 год. “Вътрешни болести” (диплома №27556/ 03. 01.1985, София); 1987 год. “Клинична хематология” (диплома №30774/03.01.1987, София). Притежава диплома за “Специалист по социален мениджмънт”, издадена от Стопанска академия, Свищов (диплома №2002015/2002).

През 1990 год. придобива образователно-научна степен “Кандидат на медицинските науки (Доктор)” след успешно защитен дисертационен труд в Медицинския университет и

Университетската болница в Плевен на тема "Миеломна болест – клинично-морфологични данни, неврологичен синдром, лечение" (Диплома №1/07.02.1990, Висша атестационна комисия, София). През 1999, д-р Лиана Герчева – Кючукова придобива научно звание „доцент“ по научна специалност „Хематология и преливане на кръв“ към МУ – Варна, утвърдено от Висша атестационна комисия (диплома №14/29.09.1999).

Доц. д-р Лиана Герчева–Кючукова е преминала продължителна специализация по проблемите на трансплантацията на костен мозък и периферни стволови клетки в Hadassah Medical Center, Jerusalem, Israel, под ръководството на проф. Шимон Славин (1996-1997); редица специализации, курсове и специфично обучение по разнообразни проблеми на хематологията, както и многократно обучение по Добра клинична практика.

Трудовият стаж по специалността на доц. д-р Лиана Герчева–Кючукова, дм започва през 1990 год. в Клиниката по хематология на Институтска болница, Плевен, като основната сфера на работата ѝ е свързана с диагностиката и лечението на хематологични заболявания. Последователно заема длъжностите старши асистент, главен асистент, както и временно изпълняващ длъжността „Ръководител на клиника по хематология“ в същото звено. От 1994 год. е Началник на отделение по Вътрешни болести в МБАЛ "Света Анна", Варна. От 1996 год. кариерата ѝ продължава в УМБАЛ "Св. Марина", клиника по клинична хематология – Варна / МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна последователно на длъжността лекар, главен асистент, доцент, началник на Клиника по клинична хематология и ръководител Учебно-научен сектор по клинична хематология, които заема и понастоящем.

Доц. д-р Лиана Герчева–Кючукова е активен член на многобройни научни и професионални организации: член на УС на Българското медицинско дружество по хематология и Председател на работната група „Миелопролиферативни неоплазии“ към сдружението, European Hematology Association, American Society of Hematology; International Society of Haematology; Международна асоциация "България" (IMAB). Член е на редакционните колегии на научни списания сп. "Хематология" и "Journal of IMAB", член на колегията на Guidepoint Global Advisors; оценител към фонд „Научни изследвания“ при МОН.

В периода след придобиване на научно звание „доцент“ участва в общо 13 научни проекта с национално или международно финансиране, на 4 от които е ръководител/главен изследовател.

Доц. д-р Лиана Герчева–Кючукова, дм притежава богат професионален опит и е утвърден и уважаван експерт, изследовател и преподавател в областта на доброкачествените и злокачествени хематологични заболявания.

НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц. д-р Лиана Герчева–Кючукова, дм е автор и съавтор на публикации у нас и в чужбина в областта на клиничната хематология. В настоящия конкурс участва със следната научна продукция:

1. Публикации в пълен текст в рецензирани научни списания с импакт фактор - 22 броя (Забележка: №53 съответства на №50, като е приложено копие само от ръкописа на статията, а в списъка с публикации е включена публикувана корекция на данни от същата статия; №52 не е приложена в пълен текст; №60 е предоставен като ръкопис без потвърждение от редакцията за предстоящо публикуване).
2. Публикации в пълен текст в научни списания без импакт фактор – 32 броя, от които на рецензиране подлежат 6 обзорни статии; 20 оригинални статии и 3 клинични случая

(№37 е предоставен като ръкопис без потвърждение от редакцията за предстоящо публикуване; №20 и №21 не са приложени в пълен текст)

3. Монография – 1 брой.
4. Глави в учебници – 2 броя (от които 1 под печат)
5. Участия в методични ръководства – 3 броя (от които 1 под печат).
6. Участия в международни и национални научни конгреси, конференции, симпозиуми с отпечатани резюмета – 80 броя (от които 40 представени с копия от публикувани резюмета).

На рецензия подлежат общо **54 научни труда, публикувани в пълен текст след придобиване на научно звание “доцент”**, които надхвърлят значително изискванията на приложение 10 към чл. 107, ал. 4 от Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в МУ-Варна за 25 реални публикации и една монография след “доцент”. Кандидатът самостоятелно е публикувал монография в областта на основен научен и професионален интерес, какъвто са миелоидните неоплазии. В 13 (24,1%) от пълнотекстовите публикации в научни издания доц. Лиана Герчева е единствен или първи автор, а в 10 (18,5%) е втори, което показва водеща й роля при изработването им, в 21 е трети и последващ автор (37,0%), а в качеството си на научен ръководител на изследователски екип в 11 е последен автор (20,4%). Значимият дял от реалните публикации на доц. Герчева - 43 (78.2%), са оригинални проучвания в колектив, което ясно демонстрира обема на професионалните й търсения. Рецензираните публикации напълно отговарят на профила на обявения конкурс и са в областта на клиничната хематология. Три публикации не са предоставени в пълен текст, две от представените публикации са на етап рецензиране преди публикуване, една представлява публикувана корекция на данни по предходна пълнотекстова публикация, поради което не са включени в рецензията. Деветнадесет от представените в пълен текст реални публикации, рецензирани в настоящото становище са в реномирани международни списания (Таблица 1). Общият импакт фактор на пълнотекстовите публикации е впечатляващ и достига **общ IF = 174,696**, а индивидуалният **IF=7.431**. Тези наукометрични данни безусловно поставят доц. д-р Лиана Герчева–Кючукова, дм в позицията на доказан експерт в областта на клиничната хематология не само от национален, но и от международен мащаб.

Таблица 1. Справка за IF на публикациите в пълен текст на кандидата

№	СПИСАНИЕ, ГОДИНА НА ПУБЛИКАЦИЯ	IF
39	Central European J Medicine, 2006 (IF е за 2009 год.)	0.224
40	Scand J Clin Lab Inv, 2008	1.363
41	Central European J Medicine, 2008 (IF е за 2009 год.)	0.224
42	Journal of Clinical Oncology, 2009	17.793
43	Haemophilia, 2009	2.505
44	Haemophilia, 2010	2.364
45	Haematologica, 2010	6.532
46	Haemophilia, 2011	2.597
47	Lancet Oncol. 2011	22.589
48	Haematologica, 2012	5.935

49	British Journal of Haematology, 2012	4.942
50	Journal of Thrombosis and Haemostasis, 2013	5.550
51	Haemophilia, 2013	2.468
54	American Journal of Hematology, 2015	5.000
55	Thrombosis Research, 2016	2.650
56	Lancet Haematol, 2016	10.698
57	Hemophilia, 2017	3.569
58	Journal of Thrombosis and Haemostasis: 2017	5.287
59	N Engl J Med, 2017	72.406
ОБЩО		174,696

Доц. д-р Лиана Герчева-Кючукова, дм е участвала с **80** научни съобщения в **научни конгреси, конференции и симпозиуми** в България и в чужбина, за които е представила **40 отпечатани резюмета**. Международните форуми, на които са представени резултати от проведени проучвания включват някои от най-престижните форуми като Annual Meeting of the American Association of Hematology (ASH), European Association of Hematology (EHA), European Congress of Haemostasis and Thrombosis, International Symposium on Myelodysplastic Syndromes и др., а част от резюметата са публикувани в реномирани издания като *Blood* (n=9); *Haematologica* (n=9); *Haemophilia* (n=4); *Leukemia Research* (n=3), *Journal of Thrombosis and Haemostasis*; *Value in Health* и др.

Представените в настоящия конкурс публикации и научна активност са разпределени както следва:

Таблица 2. Публикационна активност на кандидата

Вид публикации	До АД „доцент”	След АД „доцент”	Общо
1. Реални публикации			
В чуждестранни научни списания с IF	2	22	24
В чуждестранни и български научни списания без IF	30	32	62
Български монографии	-	1	1
В български учебници, методични ръководства	-	5	5
ОБЩО:	<u>32</u>	<u>60</u>	<u>92</u>
2. Отпечатани резюмета от научни конгреси, конференции, симпозиуми			
В чуждестранни научни списания с IF (с резюмета)	1	33	34
В чуждестранни научни списания (с резюмета)	3	8	11
В национални научни списания (с резюмета)	25	39	64
ОБЩО:	<u>29</u>	<u>80</u>	<u>109</u>
3. Друга научна продукция			
Научни проекти	1	13	14
Рационализация (№2/1271/1999)	1	-	1

Научната значимост на проведените от кандидата проучвания обуславят и впечатляващо високия брой цитирания в научни издания с висок рейтинг (без автоцитати) към момента на провеждане на конкурса съгласно официално приложените справки от авторитетни бази данни, като Web of Science (n=2478), Scopus (n=716), Google Scholar (n=1143).

ОБЛАСТИ НА НАУЧЕН ИНТЕРЕС И ОСНОВНИ ПРИНОСИ

Считам, че приносите на доц. д-р Лиана Герчева–Кючукова, дм имат значим теоретичен и научно-приложен характер в областта на клиничната хематология, като най-сериозните могат да бъдат систематизирани в следните основни направления: 1) Проучвания върху миелопролиферативни неоплазии: 1.1. Хронична миелогенна левкемия; 1.2. Ph'-орцидателни миелопролиферативни заболявания; 1.3. Миелодисплатични синдроми и остри миелоидни левкемии; 2) Проучвания на терапевтичното повлияване на лимфоидни неоплазии: 2.1. Остри лимфобластни левкемии; 2.2. Лимфоми; 2.3. Хронична лимфоцитна левкемия; 2.4. Миелом; 3) Изследвания на терапевтичните възможности при бенигнени хематологични заболявания: 3.1. Хемофилия; 3.2. Анемии; 4) Психосоциални аспекти.

Най-същественото направление на представените научни трудове в настоящия конкурс, в което се представят оригиналните фундаменталните и научно-приложни приноси на кандидата доц. Лиана Герчева, дм представляват биологичните и клинични аспекти на **МИЕЛОИДНИТЕ НЕОПЛАЗИИ**. На задълбочени проучвания са подложени както патогенетичните механизми при "класическите" хронични миелопролиферативни заболявания (ХМПН), клинично-лабораторните характеристики и анализ на преживяемостта при миелодисплатични синдроми и остри миелоидни левкемии, възможностите за прилагане на съвременни терапевтични подходи при хронична миелогенна левкемия, описания на редки клинични случаи (Публикации №14, 15, 16, 18, 19, 23, 24, 27, 28, 29, 30, 31, 34, 35, 38, 39, 40, 48; *Участия в научни събития* № 68, 69, 71, 75, 81, 84, 85, 86, 89, 90, 94, 95, 98, 100, 101, 110, 113, 114, 118, 119, 132)

(а) За първи път е осъществен комплексен анализ на патофизиологичната роля на **костномозъчната ангиогенеза за малигнената трансформация и еволюция на класическите миелопролиферативни неоплазии**, в т.ч. хроничната миелогенна левкемия (ХМЛ), първична миелофиброза (ПМФ), есенциална тромбоцитемия (ЕТ) и полицитемия вера (ПВ), чрез богат панел от методични подходи и биомаркери. Оценена е клетъчната експресия на ангиогенни фактори и техните рецептори (VEGF и KDR; HGF и MET, съответно) върху костномозъчни клетки; плазмените цитокинови нива на VEGF и HGF; степента на неоваскуларизация в костния мозък. Комплексният анализ позволява стратификация на пациентите по отношение на потенциалните клинични ползи от прилагането на ангиогенни супресори. Предоставени са доказателства за участието на процесите на ангиогенеза като част от цялостния патологичен механизъм на левкемогенезата. Проучванията са едни от първите в литературата, които извеждат ролята на ангиогенния промотор HGF и рецептора му MET като един от централно действащите механизми в патогенезата на ХМПН, които показват значимо повишени нива на експресия при пациенти с всички включени в изследването нозологии, висока степен на корелация с другите ключови ангиогенни фактори и независимо неблагоприятно прогностично значение. Важен принос е идентифицирането на специфичната роля на изследваните биомаркери при отделните нозологични категории. За първи път се демонстрира, че плазмените нива на VEGF и HGF са със значима стойност при оценка на риска, прогнозиране на клиничния ход и усложненията при ЕТ и ПВ, нивата на HGF и микросъдовата гъстота имат независимо прогностично значение при пациенти с ХМЛ, докато нито един от изследваните ангиогенни параметри не дава възможност за прогнозиране при ПМФ.

(б) Проведени са едни от първите в света проучвания на възможната взаимовръзка между процесите на ангиогенеза и **мутационния товар на JAK2 V617F**, степента на костномозъчна фиброза и клиничното протичане при Ph⁽⁻⁾ ХМПН. При всички нозологични единици е намерена права корелационна зависимост между JAK2 V617F мутационния товар и степента на риск и конституционалните симптоми при пациентите от всички диагностични групи, като връзката е най-значима при хомозиготните носители с ПВ и ПМФ. Изразената симптоматика при носителите на JAK2 V617F във всички нозологични категории поставя за обсъждане въпроса за възможно разширяване на индикациите за лечение с JAK2 инхибитори. Доказана е сигнификантна корелация между мутационния товар, костномозъчната ангиогенна активност и фиброзата при пациенти с ПВ, ЕТ и ПМФ, което извежда JAK2 V617F алелния товар като удачен параметър за изследване с прогностично значение за еволюцията и прогресията на ХМПН. Участието в многоцентрово, проспективно, рандомизирано, контролирано проучване на нова интерферонова молекула с пролонгирано действие дава възможност за установяване на продължителна ефективност, отлична поносимост и редукция на JAK2 V617F алелния товар при пациенти с ПВ. Подтискането на хиперплазиралата еритропоеза с последваща редукция на хематокрита намаляват риска от водещия клиничен проблем, каквито са тромботичните усложнения. Допълнително проведени проучвания върху собствен клиничен материал, подобно на данни от литературата, не намират корелация между алелния товар и склонността към тромбофилия при пациентите с ПВ и ЕТ, която е пряко зависима от броя на тромбофилни фактори, за които е доказано носителство.

(в) Професионалният интерес към пълния спектър от миелоидни неоплазии обхваща и системни проучвания, под ръководството на кандидата, на клиничната характеристика и преживяемост на пациенти с **миелодиспластични синдроми (МДС) (n=92) и хронична миеломоноцитна левкемия (n=15)** на Клиниката по хематология към УМБАЛ "Св.Марина", които потвърждават значението на цитогенетичния профил за риск-стратификацията на болните, в т.ч. и при свързаните с предходно противотуморно лечение пациенти (n=13), и допринасят за утвърждаване на съвременния интегриран диагностичен подход основан на критериите на СЗО класификацията и на прогностичното стратифициране на пациентите съгласно утвърдените скоринг системи като неизменна част от съвременния алгоритъм в клиничната хематология. Стратификацията позволява на екипа да приложи оптимално подбрани терапевтични подходи, в т.ч. прилагане на Azacitidine при високо рискови пациенти с МДС и на Epoetin-alfa при анемични пациенти с МДС с нисък и интермедиерен 1 риск, като анализът на терапевтичните резултати потвърждава данните, съобщени от други екипи в литературата. Научните интереси, насочени и към по-фундаментални въпроси на малигнените процеси в тази нозологична група позволяват на екипа с участието на кандидата за първи път в България да установи, че дендритните клетки произхождащи от моноцитите при пациенти с МДС са функционално непълноценни, което е свързано с нарушения в сигналната трансдукция, асоциирана с NF-κB и MAPK.

(г) Проведените проучвания на терапевтичния отговор към полихимитерапевтични режими, както и на баланса между антиоксиданти/прооксиданти в кръвта при пациенти с **остри миелоидни левкемии (ОМЛ)** дават основание да бъдат направени много важни изводи за оптимизиране на лечението за постигане на по-добра преживяемост в няколко насоки: ранно включване на интензифицирани терапевтични режими; осъществяване на стволовоклетъчна трансплантация при предварително определен висок риск още при първата постигната ремисия; подходящо допълване с антиоксиданти в края на лечението с полихимотерапия поради повишена консумация на антиоксиданти и повишена липидна пероксидация при пациенти с ОМЛ.

Друго направление на представените научни трудове в настоящия конкурс представляват **ЛИМФОИДНИТЕ И ПЛАЗМОКЛЕТЪЧНИ НЕОПЛАЗИИ**, които са категорията на най-честите хематологични неоплазии при възрастни пациенти и поставят сериозни медицински, фармако-икономически и социални проблеми. Интензивни усилия са насочени към изясняване на основните патогенетични механизми и терапевтични възможности. Проучванията върху ключови за патогенезата биомаркери, както и върху възможностите за терапевтично повлияване представляват основа за формулиране на съществени изводи с оглед оптимизиране на терапевтичното поведение (Публикации №17, 22, 25, 26, 33, 36, 42, 45, 47, 49, 54, 56; *Участия в научни събития* № 62, 63, 64, 65, 66, 67, 70, 88, 93). В тази връзка са налице съществени оригинални и потвърдителни научно-приложни приноси:

(а) Направен е анализ на клиничните параметри при оценката на изхода от лечение на възрастни пациенти с **остра лимфобластна левкемия (ОЛЛ)** в Клиниката по хематология, УМБАЛ "Св.Марина" (n=50) и са дефинирани основните нерешени проблеми при това заболяване, което остава едно от основните предизвикателства в хематологията. За първи път е проучено състоянието на естествените антиоксидативни механизми по време и след лечение с полихимиотерапия при пациенти с ОЛЛ. Установено е, че химиотерапията води формирането на свободни радикали и оксидативен стрес, в резултат на което настъпва което изчерпване на антиоксидантите в серума. На базата на получените резултати се предлага използването на нивата на пикочната киселина като лабораторен индикатор на антиоксидативния капацитет на кръвта, мониторирането на който би могъл да покаже момента, в който антиоксидантна добавъчна терапия би могла да компенсира някои странични ефекти на цитостатичното лечение, да повлияе клиничните резултати и да подобри качеството на живот на пациентите.

(б) В екип с изследователски колективи от университетските клиники по хематология в България са проведени задълбочени анализи на терапевтичната ефективност на високотехнологични таргетни медикаменти при пациенти с **лимфоми (дифузен В-едроклетъчен, Ходжкинов лимфом)**, които потвърждават мястото на моноклоналните антитела Rituximab и Brentuximab като ефективни медикамент с управляема токсичност, които допринасят за допълнителен терапевтичен отговор и удължена преживяемост, съответстваща на натрупания международен опит.

(в) В съавторство със сериозни международни изследователи, участвали в многоцентрови рандомизирани проучвания, за първи път в света се доказва, че преживяемостта свободна от прогресия, общата преживяемост и продължителността на ремисията при пациенти с **хронична лимфоцитна левкемия (ХЛЛ)** значимо се удължава след проведено първоначално комбинирано лечение с алкилиращи агенти и Rituximab, последвано от поддържащо лечение с Rituximab, прилаган през 3 месеца за поне 2-годишен период. Аналогично, рандомизирани проучвания върху значителен брой пациенти доказва положителното въздействие на лечението с Bendamustine, както и комбинирания режим с Alemtuzumab и Fludarabine.

(г) За първи път в България са проведени проучвания на циркулиращи дендритни клетки (DCs) при пациенти с **множествен миелом (ММ)** и е установен намален брой в периферната кръв при активно заболяване вероятно във връзка с повишените нива на $\beta 2$ -микроглобулин и IL-6. Намалените нива на циркулиращи DCs се свързват с подтиснатия имунен отговор и клинично изявен имунен дефицит. Независимо от солидните данни за ролята на IL-6 в патогенезата на ММ чрез различни механизми на въздействие върху миеломните клетки, не се потвърждава подобрение в преживяемостта при P/P пациенти с ММ след прибавяне на анти-

IL-6 моноклоналното антитяло Siltuximab в проведено многоцентрово проучване с участието на кандидата.

Хемофилията има статута на рядко заболяване, но поставя много сериозни медицински, социални и фармако-икономически проблеми, както и реални трудности пред провеждането на клинични проучвания със солидни надеждни резултати. В тази връзка е необходимо да се отбележи приносът на доц. д-р Лиана Герчева при провеждането на международни многоцентрови проучвания на терапевтичните възможности, които имат за цел да подобрят състоянието на хемостазата и качеството на живот на пациенти с тежка форма на **ХЕМОФИЛИЯ А и В**, което недвусмислено се вижда в съавторството ѝ в сериозен обем научни публикации в издания с висок рейтинг и висока степен на цитиране. (Публикации № 43, 44, 46, 50, 51, 55, 57, 58, 59; участия в научни събития №76, 78, 82, 83).

(а) Проучена е ефективността на технологично различни пречистени плазмени антихемофилни фактори (Factor IX Grifols; AlphaNine®; VONCENTO®), рекомбинантни антихемофилни фактори, в т.ч. с пролонгирано действие (BeneFIX; Nuwiq®).

(б) Многоцентрови проучвания доказват, че таргетирането на антитромбина с еднократно месечно субкутанно приложение на RNAi терапия (Futisiran) преустановява кървенето при пациенти с хемофилия А и В чрез повишаване на генерирането на тромбин без индуциране на инхибиторни антитела.

(в) Проучени са възможностите за персонализиране на профилактиката на кръвоизливите с human-cl rhFVIII на базата на фармако-кинетичните особености на индивидуалния пациент, с което се прецизира както интервалът между отделните вливания на анти-хемофилен фактор, така и необходимата индивидуална доза.

Интердисциплинарен колектив на кардиолози и хематолози, с участието на доц. д-р Лиана Герчева, проучва биомаркери и ехокардиографски параметри за сърдечна недостатъчност при пациенти с **β ТАЛАСЕМИЯ** (n=32), която представлява основна причина за смъртност (*Участие в научно събитие №: 92*). Резултатите за установена положителна корелация между нивото на N-terminal pro b-type natriuretic peptide (NT-proBNP) и степента на увреда на левокамерната функция при пациенти с хомозиготна β таласемия имат потвърдителен характер и дават основание за обсъждане на ранното проследяване на NT-proBNP преди клиничната изява на кардиомиопатията, дължаща се на свръхнатрупване на желязо в миокарда, но изискват допълнителни изследвания и съпоставка с противоречивите литературни данни с оглед обсъждане на потенциал за практическа приложимост.

Научно-приложен принос има доказан интерес на доц. д-р Лиана Герчева, дм към област, която остава встрани от интереса на практикуващите хематолози, а представлява изключително важен компонент от цялостната медицинска практика, и за която също е от изключителна важност да се основава на обективни, доказани в системни проучвания доказателства, каквато е областта на **ПСИХОСОЦИАЛНИТЕ ПРОБЛЕМИ ПРИ БОЛНИ СЪС ЗЛОКАЧЕСТВЕНИ ХЕМОПАТИИ**. Подхождайки професионално, доц. д-р Лиана Герчева, дм провежда проучвания съвместно с клинични психолози, като за първи път у нас се разработва специална анкета за проучване на психологическите и социални проблеми при пациенти със злокачествени хематологични заболявания. Приемам представените приноси в това направление като основно приноси с научно-приложен характер, които насочват към необходимостта от включването на психотерапевтична работа с пациентите и включването на клиничния психолог и социален работник в цялостния терапевтичен процес за надграждане на йерархията от ценности и фокусиране върху нови аспекти на живота, подобряване на

условията при хоспитализация и амбулаторно лечение, постигане на бърза социална реинтеграция на пациентите (Публикация № 13).

Доц. д-р Лиана Герчева-Кючукова, дм участва в конкурса с една монография със заглавие "Хронични миелопролиферативни неоплазии: Диагностични, класификационни и терапевтични предизвикателства на отрицателните за Филадельфийска хромозома (и еквивалентите ѝ BCR/ABL) хронични миелопролиферативни неоплазии", издадена 2016 год. от "Пейчински" издател на "Journal of IMAB", ISBN 978-954-8479-34-9 (Публикация № 4). Като самостоятелен автор, доц. д-р Лиана Герчева, дм представя цялостна концепция за биологичните основи, диагностиката и терапевтичното поведение при нозологичната категория в светлината на критично анализирани последни проучвания в тази насока. Монографията съдържа съществени теоретични обобщения и практически препоръки, важни за широк спектър от специалисти в областта на клиничната хематология и свързаните с нея специалности, основани на 267 литературни източника и богато онагледени с 52 цветни илюстрации и 40 таблици. Представеният труд отговаря напълно на изискванията за монография, преминал е рецензиране преди публикуването и има приносен характер, с което отговаря на задължителното условие за заемане на АД „Професор“, съгласно Раздел IV на Правилника за развитието на академичния състав в МУ „Проф. д-р П.Стоянов“ – Варна.

ПРЕПОДАВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

Доц. д-р Лиана Герчева-Кючукова, дм участва като преподавател в:

1. Обучението на **студенти** в магистърски програми

1.1. Обучение на студенти III, V, VI курс по медицина в МФ на Факултета по медицина на Медицински Университет на „Проф. Д-р Параскев Стоянов“, Варна, дисциплина “Вътрешни болести” – лекции, изпитни комисии

1.2. Участие в изпитни комисии за държавен изпит по “Вътрешни болести” на студенти по медицина във Факултета по медицина на Медицински Университет на „Проф. Д-р Параскев Стоянов“, Варна

1.3. Обучение на студенти IV курс по фармация в МФ на Факултета по фармация на Медицински Университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“, Варна, дисциплина “Вътрешни болести” – лекции, изпитни комисии

2. Обучението на **специализанти** по медицински специалности

2.1. “Вътрешни болести” към Медицински Университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“, Варна

2.2. “Клинична хематология” към Медицински Университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“, Варна

2.3. “Трансфузионна хематология” към Медицински Университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“, Варна

3. Обучението на **докторанти** – **общо 5, от които 2 успешно защитили**

3.1. Научен ръководител на д-р Антонина Ганчева Желязкова при разработване на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен “доктор” (защитена 2008 год.)

3.2. Научен ръководител на д-р Антонио Иванов Антонов при разработване на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен "доктор" (защитена 2018 год.)

3.3. Научен ръководител на д-р Цветелина Красиминова Никова при разработване на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен "доктор" (зачислена 2008 год., прекъснала редовната докторантура по лични причини)

3.4. Научен ръководител на д-р Мерлин Ерол Мехмед при разработване на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен "доктор" (зачислена 2009 год., прекъснала редовната докторантура по здравословни причини)

3.5. Научен ръководител на д-р Стела Костова Димитрова при разработване на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен "доктор" (зачислена 2017 год.)

3.6. Член на научно жури в процедури за защита на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен "доктор"

4. Автор е на **литературни обзори, учебници и клинични ръководства**, в които компетентно са представени съвременните концепции и препоръки, основани на медицински доказателства, за клиничното поведение при диагностиката и лечението на хематологичните заболявания, и които служат за обучение на студенти, докторанти, специализанти и продължаващо медицинско обучение на българските лекари.

4.1. Литературни обзори (n=6) са представени в основните направления на научен и професионален интерес на кандидата. Обзорите са подготвени на високо професионално ниво, като е обобщена актуалната научна информация, подложена на критичен анализ и систематизирана така, че представляват ценен източник за продължаващо медицинско обучение не само на докторанти и специализанти, но и за поддържане на актуална информираност на специалистите и са от съществено значение за осигуряването на високо ниво на съвременна хематологична помощ.

4.2. Глава в учебник за специализиращи хематолози (2004)

4.3. Глава в учебник за специалисти по здравни грижи (2017- 2018 г.).

4.4. Съавторството в Методични ръководства за диагностика и лечение на хематологичните заболявания/Фармако-терапевтично ръководство, издавани от Българското дружество по хематология (n=3), макар и да не може да бъде оценено в научен аспект, има безспорен принос за клиничната практика в България.

В ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Като имам предвид високата квалификация и постиженията на доц. д-р Лиана Тодорова Герчева-Кючукова, дм като преподавател, убедителните ѝ теоретични и научно-приложни приноси, широката ѝ осведоменост и творческа зрялост, мястото, което си е извоювала в сферата на българската и европейска клинична хематология считам, че тя е силна кандидатура в настоящия конкурс, която прави чест на МУ-Варна „проф. д-р Параскев Стоянов“ и УМБАЛ „Св.Марина“. Доц. д-р Лиана Тодорова Герчева-Кючукова, дм напълно отговаря на изискванията за придобиване на научната длъжност „професор“ така, както са формулирани в Закона за развитието на академичния състав в Република България (ЗРАСБ), Правилника за неговото приложение и Правилника за развитието на академичния състав във МУ „Проф. д-р Параскев Стоянов“ – Варна.

Напълно убедено препоръчвам на уважаемите членове на научното жури да гласуват положително за присъждане на академична длъжност „професор“ на доц. д-р Лиана Тодорова Герчева-Кючукова, дм в област на висше образование 7. „Здравеопазване и спорт“ по професионално направление 7.1. „Медицина“ и научна специалност „Хематология“; за нуждите на факултет „Медицина“, катедра „Вътрешни болести“, УС по хематология и Клиника по клинична хематология към МБАЛ „Св. Марина“ – ЕАД – Варна.

Изготвил становище:

01.08.2018 год.

проф. д-р Маргарита Любенова Генова, дм
Началник Лаборатория по хематопатология и имунология
СБАЛХЗ - София